

Leena Meri ps

Kirjallinen kysymys yksinasuvien toimeentulosta

Eduskunnan puhemiehelle

Energiakriisin ja inflaation vaikutusten torjumiseksi on tehty kohdennettuja tukipäätöksiä eri asemassa olevien ihmisten hyväksi, mutta yksi ryhmä, johon kuuluu lähes 1,3 miljoonaa eri asemassa ja eri elämäntilanteessa olevaa suomalaista, on unohtunut keskusteluista kokonaan. Tämä ryhmä on yksinasuvat ihmiset. Yksinasuminen on yleistynyt huomattavasti edellisten vuosikymmenien aikana, ja pelkästään vuonna 2021 yksinasuvien määrä kasvoi 28 000 hengellä.

Nyt hintojen noustessa on syytä muistaa tukea yksinasuvia, joilla ei ole kotona ketään jakamassa kustannuksia. Erityisesti kasvavat asumiskustannukset uhkaavat monen yksinasuvan toimeentuloa, koska jo ennen energiakriisiä ovat yksinasuvien suhteelliset menot olleet korkeammat kuin sellaisissa kotitalouksissa, joissa kulut jaetaan kahden henkilön välillä. Kun energiakriisin lisäksi ruuan ja lääkkeiden kaltaiset perustarpeet voivat loppuvuodesta olla jopa 15–20 prosenttia kalliimpia kuin viime vuonna, niin ihmiset tarvitsevat apua. Vaikutukset satuttavat eniten jo valmiiksi heikossa asemassa olleita ihmisiä, joita on paljon yksinasujien joukossa.

Yksinasuvien toimeentuloa pitäisi parantaa niin lyhyen aikavälin tukitoimin kuin pidemmällä tähtäimellä esimerkiksi sosiaaliturvan tai verotuksen muutoksin. Esimerkiksi kotitalousvähennyksen edellytyksissä tulisi huomioida paremmin yksinasuvien tukeminen ja muuttaa vähennyksen edellytyksiä siten, että vähennystä myönnetään kotitalouskohtaisesti eikä henkilökohtaisesti, kuten nykyään myönnetään. Nykyään puoliset voivat vähentää samasta remontista yhteensä 4 500 euroa, mistä yksinasuva voi vähentää ainoastaan 2 250 euroa. Käytännössä tämä johtaa siihen, että veroedun vuoksi puolisoitten yhteisen kodin remontti on edullisempi kuin yksinasuvan, vaikka yhden hengen kotitalouden ostovoima on usein heikompi ja siten tuen tarve olisi suurempi.

Kotitalousvähennyksen muuttamisen tarpeellisuus on todettu myös Valtioneuvoston selvityksessä Yksin osana elinkaarta vuonna 2018. Kyseisen selvityksen johtopäätöksenä todetaan muun ohella seuraavasti: "Kotitalousvähennyksen muuttaminen korjaisi yksinasuvien koskevan epäkohdan ja lisäisi kokemusta oikeudenmukaisesta ja tasapuolisesta kohtelusta verotuksessa".¹

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy tai on jo ryhtynyt yksinasuvien tukemiseksi energiakriisissä ja

¹ Yksin osana elinkaarta s. 98: 66-2018-YSI-loppuraportti.pdf (valtioneuvosto.fi)

Kirjallinen kysymys KK 522/2022 vp

aikooko hallitus muuttaa kotitalousvähennystä siten, että vähennystä myönnetään kotitalouskohtaisesti, jolloin yksinasuvat voisivat tehdä suhteellisesti isomman vähennyksen kuin muut kotitaloudet?

Helsingissä 12.10.2022

Leena Meri ps